

BETÆNKNING**Afgivet af Udenrigs- og Sikkerhedspolitisk Udvalg****vedrørende****Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tiltræder kongelig anordning om ikrafttræden for Grønland af visse love om ændring af lov om forsvarrets personel***FremSAT af Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Energiområdet***Afgivet til forslagets 2. behandling**

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai, formand
Medlem af Inatsisartut Múte B. Egede, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Jens Danielsen, Siumut
Medlem af Inatsisartut Mala Høy Kuko, Siumut (suppleant)
Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraterne
Medlem af Inatsisartut Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit (suppleant)
Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Parti Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen den 21. oktober under EM2020 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Forslaget indeholder to ændringer af lov om forsvarrets personel, som ønskes sat i kraft for Grønland i en samlet anordning. De to ændringer vedrører:

1. En udvidelse af ordninger om pensionslignende ydelser og kulancemæssig godtgørelse for svie og smerte for udsendt personel.
2. Opbygningen af totalforsvarsstyrken og etablering af mobiliseringskompagnier.

Formålet med forslaget er, dels at sikre ens vilkår for personel i Forsvaret uafhængigt af hvor i Rigsfællesskabet man befinder sig og dels at øge Forsvarets evne til at mobilisere i tilfælde af krig og krise.

Den første ændring vedrørende pensionslignende ydelser og kulancemæssig godtgørelse tilsigter at ligestille personel, der har været udsendt før den 14. august 1996, og personel, der har været udsendt på end denne dato eller senere. Der sikres herved mulighed for at kunne give

økonomisk kompensation, hvis Forsvarets personel kom til skade eller omkom som følge af udsendelse til udlandet.

Deltagelse i totalforsvaret og i mobiliseringskompagnier forudsætter, at man enten har eller skal til at aftjene værnepligt. Det er derved ikke muligt, at indkalde personer, som ikke har aftjent eller er ved at aftjene værnepligt. Totalforsvaret styrkes ved at forlænge den periode værnepligtige står til rådighed for totalforsvaret fra 3 år til 5 år. Det bliver ligeledes muligt at genindkalde tidligere ansatte, hvis der måtte blive behov for dette. Mobiliseringskompagnierne oprettes på baggrund af en 8-måneders værnepligtuddannelse. Værnepligtige, der har gennemført denne uddannelse, kan indkaldes i op til 5 år efter hjemsendelse.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Under førstebehandlingen af forslaget var der blandede reaktioner til forslagens to ændringer. Den første ændring om ligestilling af forsvarets personel mødte opbakning hos samtlige partier. Der var i højere grad blandede holdninger til forslagens anden ændring vedrørende opbygning af totalforsvarstyrken og mobiliseringskompagnier. Herom opstod der tvivl om, hvorvidt man ved forslaget gør Grønland til et krigsførende land. Det blev ligeledes drøftet, hvilke vilkår veteraner har i landet og hvilke grønlandske betegnelser, der bedst anvendes på området.

3. Høringssvar

De afgivne høringssvar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab.

Naalakkersuisut angav, at der ingen bemærkninger var til høringssvarene.

4. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget finder det indledningsvist væsentligt at understrege, at nærværende forslag ændrer forhold for forsvarets personel, herunder værnepligtige. Forslaget vedrører derved ikke almindelige borgere, som ikke har haft tjeneste i Forsvaret.

Dette bevirker, at det udelukkende er ansatte og tidligere ansatte i Forsvaret samt værnepligtige, som omfattes af disse ændringer. Derved er der tale om personer, som af egen kraft har valgt at indtræde i Forsvarets tjeneste. Grønland bliver derved ikke til et krigsførende land på baggrund af nærværende forslag.

4.1. Grønlandske betegnelser

I løbet af forslagens behandling blev det drøftet hvilke grønlandske betegnelser man bør anvende nu og fremover for forsvarsområdet. Det blev hertil bemærket, at

Forfatningskommissionen har igangsat et arbejde sammen med Sprognævnet for at udvikle nye grønlandske betegnelser.

Udvalget finder det også relevant, at henlede opmærksomheden på punkt 196, som blev behandlet på denne efterårssamling. Her blev det blandt andet foreslået, at ændre betegnelsen 'civilforsvar' til 'redningsberedskab' i beredskabsloven. Udvalget finder, at det videre arbejde med udviklingen af nye grønlandske betegnelser på forsvarsområdet er af stor vigtighed.

4.2. Veteraner i Grønland

Under førstebehandlingen blev det ligeledes drøftet, hvorledes veteraner er stillet her i landet. Hertil blev der efterspurgt et konkret tal på, hvor mange veteraner, der befinder sig i Grønland. I relation til forslaget bemærker udvalget, at det er positivt, at man sikrer ens vilkår på tværs af Rigsfællesskabet. Udvalget skal derfor anmode Naalakkersuisut om at oplyse antallet af veteraner til forslagens andenbehandling.

5. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering således, at der er begrænsede økonomiske konsekvenser ved forslaget.

6. Udvalgets indstillinger

Et flertal i udvalget bestående af Siumut, Inuit Ataqatigiit, Demokraterne og Nunatta Qitornai **indstiller** forslaget til vedtagelse af Inatsisartut

Et mindretal i udvalget bestående af Inuit Ataqatigiit skal om forslaget bemærke:

Inuit Ataqatigiit gør det endnu engang klart, at Ilulissat erklæringen skal danne grundlaget for udviklingen i Arktis.

Naalakkersuisut opfordres tilmed ud fra ovenstående, at de aktivt skal gøre det klart for andre dele i Kongeriget Danmark og lande i Arktis, at Grønlands klare ønske er, at der ingen militarisering skal være i Arktis.

Et mindretal i udvalget bestående af Partii Naleraq skal om forslaget bemærke:

Partii Naleraq kan ikke tilslutte sig en ordning, hvor pligten til at forrette tjeneste i totalforsvaret efter endt værnepligt forøges fra 3 år til 5 år. Dette vil gå ud over de virksomheder, der har ansatte, som har aftjent værnepligt inden for pågældende periode. Dette fremgår også af

forslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Partii Naleraq ønsker kræfterne brugt i virksomhederne, og ikke på at sikre det danske militær.

Udvalgsmindretallet bestående af Partii Naleraq indstiller på denne baggrund forslaget til forkastelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Aleqa Hammond
Formand

Múte B. Egede
Næstformand

Justus Hansen

Pele Broberg

Jens Danielsen

Mala Høy Kuko

Sofia Geisler